

РЕШЕНИЕ

№ 952

гр. София, 18.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 28 състав,
в публично заседание на 26.01.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антони Йорданов

при участието на секретаря Наталия Дринова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **4795** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 128, ал. 2 от Административно процесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по искова молба от Т. И. И. против Министъра на културата [населено място], [улица], с правно основание чл. 128, ал. 2 от АПК и с петитум, че притежаваният от него (в съсобственост) имот с идентификатор 56722.659.872.1, находящ се в [населено място] не представлява недвижима културна ценност.

В исковата молба се твърди, че ищецът е придобил правото на собственост през 2007г. Излага доводи, че за него съществува интерес от установяване на твърдяното обстоятелство, тъй като с наказателно постановление № 08-00413/05.02.2019г. на Зам. министър на културата на осн. чл. 197, ал.1 от ЗКН му е била наложена глоба за нарушение по чл. 71, ал.1, т.1 от ЗКН. Твърди се, че наказателното постановление е било обжалвано и с решение по к.н.а.х.д.№ 413/2020г. на АС - Плевен е оставено в сила. Твърди се, че на 09.07.2020г. глобата е била заплатена. Твърди, че в съдебното решение е било прието, че дали сградата е или не е със статут на недвижима културна ценност не може да бъде разглеждано в рамките на административнонаказателното производство. Твърди, че глобата е била наложена от административния орган, който е приел, че като собственици на сградата не са положили необходимите грижи за опазване на същата. Сочи се, че санкциите срещу него могат да продължат и да търпи вреди-заплащане на глоби предвид възприетото от съда при обжалване на наказателните постановления. Обосновава правния си интерес от предявяване на установителен иск с обстоятелството, че за него не съществува друг правен ред да

защити правата си.

В съдебно заседание ищецът се представлява от адв. Ч., която поддържа иска и претендира за разноски по делото.

Ответникът министър на културата - редовно уведомен за съдебно заседание, не се явява, не изпраща представител. В писмено становище по делото се аргументира недопустимост на иска, алтернативно неговата неоснователност.

Участващия по делото прокурор от СГП дава заключение за недоказаност на иска.

Съдът, след като се запозна с исковата молба и приложените писмени доказателства прие следното от фактическа страна :

По силата на нотариален акт № 22, том VII, рег.№ 6683, дело № 725/207г. ищецът Т. И. се легитимира като собственик на j идеална част от УПИ II-5989, кв.85а по плана на [населено място], с административен адрес [улица], заедно с j следните помещения на масивната жилищна сграда, застроена на 305 кв.м., а именно целият втори етаж, таван с таванска стая, една стая на I-ви етаж и мазата под същата, коридор, ъглов магазин с мазата под него.

С писмо № 5675/15.12.1989г. на НИПК, чийто правоприменик е НИКН, сградата е декларирана като архитектурен паметник с предварителна категория „за сведение“. Същата е елемент от уличния фронт по [улица], декларирана с горното писмо като групов паметник на културата от „местно значение“ и притежава статут на недвижима културна ценност.

На 08.06.2018г. е извършена проверка по документи и на място от страна на служители в Главна дирекция „Инспекторат за опазване на културното наследство“ към министерство на културата, в хода на която е констатирано, че като собствени на имота ищецът не е полагал необходимите грижи за опазване, съхранение и поддържане в добро състояние на сградата. Въз основа на това срещу него е образувано административнонаказателно производство, приключило в слязло в сила наказателно постановление, с което на нарушителя е наложено административнонаказание „глоба“.

Въз основа на нака приетата фактическа обстановка, съдът прави следните изводи :

Исковата молба е процесуално допустима, но по същество неоснователна.

Искът по чл. 128, ал. 2 АПК за установяване съществуването или несъществуването на административно право или правоотношение е по своя характер установителен. Поради това за предявяването му се изисква наличие на правен интерес на ищеца и липсата на друг ред за защита, като абсолютни процесуални предпоставки, обуславящи правото на иск и надлежното му упражняване. Съгласно чл. 128, ал. 2 от АПК, всеки може да предяви иск, за да установи съществуването или несъществуването на едно административно право или правоотношение, когато има интерес от това и не разполага с друг ред за защита. Следователно исковата защита по чл. 128, ал. 2 от АПК е насочена към разрешаване със сила на пресъдено нещо на спор относно съществуването на определено административно право или правоотношение в случаите, когато търсещият защита не разполага с друг ред на защита. В този смисъл нормативно регламентирани в условията на кумулативност процесуални условия за допустимост на иска по чл. 128, ал. 2 от АПК, са следните: 1. наличие на спор за съществуването на съответното административно право или правоотношение, който спор поражда правния интерес от търсената съдебна защита и 2. да не съществува друга процесуална възможност и ред за защита. Установителният иск по чл. 128, ал.

2 от АПК като процесуална възможност за защита е субсидиарен и се прилага по всички административноправни спорове, за които кодексът или друг закон не предвиждат специален ред за решаване.

От съществено значение е обстоятелството, че разпоредбата на чл. 128, ал. 2 от АПК е приложима само в хипотезата, при която ищецът не разполага с друг ред на защита. Правният интерес е процесуалноправно понятие, защото се свързва с призната от АПК възможност да се търси съдебна защита. Ако административният акт има пряк правопроменящ, правопрекратяващ и правопогасяващ ефект по отношение на личните права и законни интереси на съответния правен субект, е налице правен интерес. Правният интерес трябва да е пряк, личен и непосредствен. Пряк интерес означава със самата отмяна на оспорения административен акт да бъде отстранена щета или да се предотврати настъпване на такава от изпълнение на административния акт. Той трябва да е личен, т.е. защитата да е в защита на свои субективни права, свободи и законни интереси. Правният интерес трябва и да е непосредствен - административният акт трябва да засяга правната сфера на жалбоподателя като отнема, изменя или ограничава права или противозаконно създава задължения за жалбоподателя или създава права на трето лице, с което уврежда жалбоподателя. Наличието на непосредствен и пряк интерес трябва да съществува към момента на подаването на жалбата и през цялото време на разглеждане на жалбата, а не хипотетично предполагаем, какъвто е обосновал жалбоподателя в жалбата си.

От твърденията в исковата молба и приложените по делото доказателства се установява, че ищецът обосновава правният си интерес от търсената защита по реда на чл. 128, ал. 2 от АПК с обстоятелствата, че е била ангажирана административно наказателната му отговорност на основание чл. 197, ал. 1 от ЗКН за нарушение по чл. 71, ал. 1 от ЗКН. В рамките на съдебно административнонаказателно производство било изрично посочено, че не може да бъде разгледан и решен въпросът дали сградата е със статут на недвижима културна ценност. Позовавайки се на удостоверение № 9400-2596/16.03.2017г., съгласно което определения статут на обект с кад. ид. 56722.659.872.1 е архитектурно-строителна недвижима културна ценност с предварителна категория „за сведение“, ищецът прави извод, че в бъдеще отново би могла да бъде ангажирана административнонаказателната му отговорност, поради което иска да бъде установено, че същата сграда не е недвижима културна ценност по см. на ЗКН. В същото време с исковата молба и от формулирания петитум с предявения иск обаче не се претендира установяването на съществуващо или несъществуващо административно право или правоотношение, по което ищецът е страна, а се претендира установяването на факти. Последното е потвърдено и от становището в о.с.з. от 26.01.2022г., където процесуалният представител на ищеца изрично заявява „моля да уважите предявения иск и да приемете, че недвижимият имот, подробно описан, не представлява културно наследство от архитектурен вид.“ От така наведените доводи съдът прави извод, че по същество се иска установяване на факт с правно значение, т.е. факт от обективната действителност, на който правото (ЗКН) придава определено значение. Съдебната защита за признаване на факти с правно значение чрез установителен иск, е възможна само ако е изрично предвидена в закона по арг. от чл. 124, ал. 4 от ГПК. Разпоредбата на чл. 128, ал. 2 от АПК не предвижда защита на административни права и правоотношения, чрез съдебно признаване на факти с правно значение. Т.е. не е допустимо в настоящето съдебно производство съдът да установи, че обект с кад. ид. 56722.659.872.1 не е недвижима

културна ценност по см. на ЗКН, от което да извлече, че несъществува административно правоотношение между ищеца и министъра на културата основано на ЗКН.

Съгласно указанията в Определение № 4367/06.04.2021г. по адм. д. № 305/2021г. на ВАС съдът следва да посочи, че реда за установяване на обектите на недвижимото културно наследство е разписан в глава 5 на ЗКН. Това е системен процес на издирване, изучаване, предварителна оценка, заключителна оценка и предоставяне на статут на изследвания обект. Всеки етап от този процес завършва с административен акт, който по арг. от чл. 147 от АПК подлежи на оспорване. От доказателствата по делото се установява, че обект с кад. ид. 56722.659.872.1 е архитектурно-строителна недвижима културна ценност с предварителна категория „за сведение“. С вх. № 0800-2632(2)/26.07.2018г. ищецът е направил искане до директора на НИКН за извършване на заключителна оценка на обекта. По повод това искане е налице произнасяне на съда, обективирано в Определение № 1358/17.10.2018 г. по адм. д. № 829/2018г. на Административен съд Плевен и Определение 15346/ 11.12.2018г. по адм. д. № 14072/2018г. на ВАС. В същите е прието, че заявлението от 26.07.2018 година от Т.И. представлява искане за промяна на статута на обекта т.е. регистриране като културна ценност, а съгласно чл. 34, ал. 1 от Наредбата промяна в статута на НКЦ се извършва по реда на деклариране и предоставяне на статут, като срокът съгласно ал. 4 за разглеждане на заявлението е 6 месечен т.е. налице е срок за произнасяне до изтичането на който не е налице нито мълчалив отказ, нито отказ за разглеждане на искане за издаване на административен акт. Цитираната в съдебните актове Наредба № Н-12 от 21.11.2012г. за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут е отменена, като на нейно място е издадена Наредба № 3 от 10.07.2019г. за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут от министъра на културата, обн., ДВ, бр. 57 от 19.07.2019г. В раздел III на същата е отразена възможността за промяна на статута на обект НКЦ, като е уредена възможността собственика на имота да иска прекратяване на временния режим чрез подаване на декларация по образец. Именно в това производство следва да се установи сграда с кад. ид. 56722.659.872.1 дали е полусрутена, представлява ли обект по см. на § 5, т. 39 от ДР на ЗУТ, респ. може ли да бъде културна ценност.

Гореизложеното показва че е налице ред за защита на правата на ищеца, а именно промяна или отмяна на статута на сграда с кад. ид. 56722.659.872.1. Такава административна процедура е била предприета, но преждевременно е била пренесена в съда, поради което не може да се приеме, че единственият начин на защита на лицето е исковото производство.

Във връзка с гореизложеното съдът намира, че искът по чл. 128, ал. 2 от АПК е неоснователен и като такъв следва се отхвърли.

Предвид изхода на делото и на основание чл.143, ал.4 от АПК ищецът следва да бъдат осъдени да заплати на ответника сторените по делото разноски в размер на 100лв., определени съобразно чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, съгласно чл.78, ал.8 от Гражданския процесуален кодекс, претендиращи с отговора по исковата молба.

Така мотивиран, Административен съд София-град, II-ро отделение, 28-ми състав:

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ исковата молба от Т. И. И. против Министъра на културата [населено

място], с правно основание чл. 128, ал. 2 от АПК и с петитум да се признае за установено, че притежаваният от него (в съсобственост) имот с идентификатор 56722.659.872.1, находящ се в [населено място] не представлява недвижима културна ценност, като неоснователен.

ОСЪЖДА Т. И. И. да заплати на Министерство на културата сумата от 100лв. разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14 - дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София - град пред Върховния административен съд.

Препис от определението да се съобщи на жалбоподателя и ответника по реда на чл.137 от АПК.

СЪДИЯ